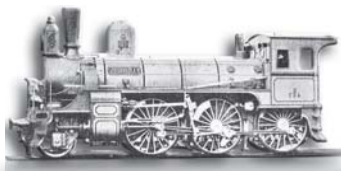

Життєвий шлях заслуженого ветерана-залізничника Івана Кириловича Апетика, якому вже 81 рік, дуже подібний на біографії багатьох його однолітків. Працював слюсарем, оглядачем вагонів, інструктором з гальмівної системи, поїзним вагонним майстром. Після того, як попередив схід вагонів на Карпатському перевалі, був скерований на навчання в Москву, які проводило Міністерство шляхів сполучення СРСР. Після повернення з курсів (йшли п'ятдесяті роки) працював приймальником автоконтрольного пункту в Мукачевому. Коли Іван Кирилович навчався в залізничному училищі, він був чи не найменшим на зріст серед однолітків, тому під час виробничої практики йому зробили підставку, щоб міг діставати до верстака. У виробничих майстернях тоді виготовляли суто практичні речі – молотки, зубила, гнули труби, з яких потім збирали ліжка. Після двох місяців навчання їх скерували в Підволочиське вагонне депо, де ремонтували вагони.

– Тут стояло багато потрощеного рухомого складу, – згадує ветеран, – в одному вагоні

Львівській залізниці 150 років

пів у залізничні війська, у полкову школу в Сталінграді. Вигляд у міста був страшний: замість будинків у небо стирчали руїни, люди жили в землянках, а від пічок по землі стелився дим. Після закінчення школи – служба у Приморському краї. Став старшиною роти. Мабуть, я припустився помилки, відмовившись від пропозиції командування залишитися на понадстрокову службу, як залізничник я непогано себе зарекомендував, мав залізничну освіту, а спеціалістів не вистачало. Та довелося відмовитись, бо дуже кликав додому батько. Приїхав, пішов на роботу у вагонне депо Клепарів, працювалося мені добре, маю багато грамот та подяк. Коли працював начальником поїзної бригади в пасажирському вагонному

депо Львів, вирішив разом із колективом узяти на себе зобов'язання працювати за героїв, які загинули на війні. З часом народилася ідея: за зароблені нашою поїзною бригадою кошти поставити пам'ятні стели, присвячені їхнім військовим подвигам. Так з'явилася меморіальна стела, присвячена льотчику Ісаєву, який підбив 16 фашистських літаків і загинув у повітряному бою.

лісі, на місці загибелі екіпажу літака, збитого німецькими зенітками із Високого Замку під час бомбардування станції Клепарів.

Час брав своє і ветеран пішов на заслужений відпочинок, але і на пенсії він продовжив розпочату справу. На базі відпочинку у Брюховичах, яка тоді належала залізниці, було створено меморіальний музей льотчиків-героїв. На жаль, базу передали футбольному клубу "Карпати" і музей з частиною експонатів було просто знищено.

до басейну. Тоді він просто став перед капотом. Після емоційного з'ясування стосунків із водієм машина таки розвернулася і поїхала з території бази.

“Подвиги героїв війни ми вшановували працею”

треба було міняти щось одне, у другому – інше. І ми під керівництвом майстра розбирали цю техніку, а справні частини використовували для ремонту інших вагонів. За це кожен додатково отримував 300 грамів ячмінного хліба. Нам видали залізничну форму, і коли я приїздив до своєї бабусі в село, всі їй дуже заздрили, що онук опанував таку поважну професію.

Після закінчення училища мене скерували до Мукачівського поїзним майстром. Ми супроводжували кожен вантажний поїзд, який ішов через перевал, і там було дуже важливо контролювати стан та товщину гальмівних колодок, бо коли состав ішов униз із перевала, вони стиралися. При гальмуванні з-під коліс сипали іскри, їх було особливо видно вночі.

Потім призвали мене до армії і я потра-

У всіх цих роботах мені допомагав син Тарас, якому тоді було 13 років. Він закінчив дитячу художню школу і став автором практично всіх пам'ятних стел, які були встановлені за кошти, зароблені нашою бригадою. Треба сказати, що на той час кожна така робота затверджувалася на художній раді. Стелу пам'яті загиблого льотчика поставили у Брюховецькому

депо Львів, вирішив разом із колективом узяти на себе зобов'язання працювати за героїв, які загинули на війні. З часом народилася ідея: за зароблені нашою поїзною бригадою кошти поставити пам'ятні стели, присвячені їхнім військовим подвигам. Так з'явилася меморіальна стела, присвячена льотчику Ісаєву, який підбив 16 фашистських літаків і загинув у повітряному бою.

– Дитячий табір “Супутник”, де була розташована кімната з експонатами музею, свого часу забрали в залізниці та передали ФК “Карпати”, – продовжує свою розповідь Іван Кирилович, – але нічого хорошого з того не вийшло. Дійшло до того, що відкритий басейн стали засипати щебенем, аби зробити на його місці волейбольний майданчик. Того дня ветеран навідався на територію “Супутника” і побачив черговий КАМАЗ із щебенем, що під'їздив

Коли матеріал готувався до друку, ветеран знову зателефонував до редакції:

– Зустрів жінок зі своєї бригади, з якими ми разом працювали багато років, вони мені покаржилися, що зовсім про них забули...

– Не забули, – заспокоїв їх, – упевнений, що ваша давня ініціатива – вшанувати працею пам'ять героїв, які віддали своє життя за перемогу, не забудеться, про неї завдяки залізничній газеті пам'ятатимуть і досвідчені залізничники, і тепер ще й дізнається залізнична молодь.

До речі, всі експонати, присвячені подвигу льотчиків у небі над Брюховичами, стараннями ветерана та працівників Львівської залізниці відновлено.

Олександр ГЕРШУНЕНКО
Фото з архіву Івана Апетика

Славний залізничний рід Марусяків

Останні листопадові дні цьогорічної осені видалися напрочуд погідними. Але оті декілька перших морозів спалили листя розлогих каштанів, що ростуть на пагорбі залізничної станції Коршів. Десь у сімдесятих роках ці каштани посадили в теплу весняну землю ветерани війни – кожен своє іменне деревце. На той час у селі жило сорок вісім ветеранів і стільки ж молодих саджанців простягли до сонця свої зелені пагони. Кожен рік до братської могили, що навпроти станційного пагорбу з іменними каштанами, приходять ветерани війни на святкування Дня перемоги. Цьогоріч їх прийшло тільки вісім. Серед тих, хто вже більше ніколи не прийде до своїх іменних каштанів, колишні фронтовики-залізничники – колишній, кавалер ордена Червоної зірки Михайло Васильович Черкас та людина особливої світлої вдачі, черговий по станції Іван Васильович Мосійчук.

Уявляю, як би раділи сивочолі ветерани-залізничники, побачивши сьогоднішню капітально оновлену споруду рідного вокзалу. Але це тема для іншої розповіді.

Іду вздовж колії і здалеку милуюся красенем-вокзалом, що, мов журавлиним крилом, запрошує в гості. До станції наближався вантажний поїзд і зустрічати його вийшла струнка, чорнява, у червоній, наче макові пелюстки, пілотці, жінка. Це чергова по станції Оксана Куничак (дівоче прізвище Марусяк), однокласниця

мого старшого сина Дмитра.

Уже не перший рік я бачу її в цій ролі – завжди зібрану, серйозну, відповідальну.

Потяг наостанок мигнув хвостовим вагоном і Оксана, повернувшись до мене, привітно усміхнулася мені як добромому знайомому.

По-різному складаються долі в людей, а в Оксани Куничак вона

від першого подиху і до сьогодні пов'язана із залізницею. Тут, на другому поверсі вокзалу станції Коршів, де в той час мешкала родина Марусяків, під стукіт залізничних коліс маленька Оксанка вперше вимовила таке дороге кожному слово “ма-ма”.

Батько Йосип Дмитрович працював тут черговим по станції, а мати

Анастасія Павлівна – квитковим касиром. Отож Оксані сам Бог велів стати залізничницею.

Закінчивши з відзнакою Чернівецьке залізничне училище, Оксана декілька років працювала товарним касиром контейнерного майданчика станції Коломия. За короткий термін, завдяки своїй сумлінності і наполегливості, добре освоїла роботу і вже могла замінити начальника на час відпустки. А тут трапилася нагода піти працювати черговою по станції Коршів і дівчина з радістю та великим захопленням освоїла нову професію.

Чимало весен і зим минуло з того часу. Виросли і змужніли діти. Разом із чоловіком Ігорем, який працював майстром виробничого навчання у місцевому професійно-технічному училищі, зуміли виховати їх достойними і мудрими. Дочка Вікторія навчається у виші на біолога, а син Роман, як і батько, стане механізатором широкого профілю.

Моя розповідь про родину Марусяків була б неповною, якби не згадав патріарха родини – діда Дмитра Михайловича. Ще за панської Польщі він працював на станції Коршів стрілочником. Пішов на пенсію в радянські часи. До сьогодні пам'ятаю той стрілочний пост механічної централізації. Від нього в бетонних жолобах тяглися сталеві триси, які за допомогою масивних червоних важелів переводили стрілки. Малим я жив у своєї тітки, хата якої була біля того поста, і часто все

це бачив. Стрілочник для мене був, немов капітан корабля, якому підкоряється залізна стихія станції.

Сини Дмитра Михайловича Йосип і Андрій теж стали залізничниками. Та й доля в них була майже однакова. Обидва розпочинали професійний шлях на гірських станціях Ясине, Ворохта, Микуличин, Татарів, а опісля працювали черговими по станції Коршів. На жаль, славних ветеранів-залізничників уже нема на цьому світі, але професійну естафету покоління підхопили їхні діти.

У Йосипа Дмитровича не тільки дочка Оксана обрала роботу на залізниці, але й друга дочка Марія (після одруження – Досин) уже багато років працює квитковим касиром станції Коломия. Дочка Марії Надія – інспектор відділу кадрів Коломийської дистанції колії.

Прославляють свій рід і діти Андрія Дмитровича. Син Роман – головний інженер моторвагонного депо Коломия, а його дружина Леся – оператор станції. Добра слава на Івано-Франківській дирекції залізничних перевезень лунає про поїзного диспетчера Михайла Андрійовича Марусяка. А дві його дочки – Ірина та Мар'яна теж майбутні залізничниці – навчаються у Дніпропетровському національному університеті залізничного транспорту ім. академіка В. Лазаряна.

Іван ВІЙТЕНКО
На фото: чергова по станції Коршів Оксана Куничак